

M.A. Semester - 3 (CBCS) Examination

DEC/JAN. - 2020 [OLD COURSE]

ALANKARASASTRA: KAVYAMIMAMSA ADHYAYA 1-6 AND RASAGANGADHARA ANANA 1
(ELECTIVE - 3/INTER DES)

Time: 1:30 Hours

Marks: 42

Instructions:

1. Figure to the right indicate marks.
2. There are five questions in the question paper.
3. Answer any three of the following questions.

- પ્રશ્ન-૧ નીચેનામાંથી કોઈપણ બે નો આવશ્યક નોંધ સહિત ભાષાંતર કરો. (૧૪)
- Q.1 Translate with necessary notes any two of the following: (14)
- (૧) इह हि वाङ्मयमुभयथा शास्त्रं काव्यं व। शास्त्रपूर्वकत्वात् काव्यानां पूर्वं शास्त्रेष्वभिनिविशेत्। नह्यप्रवर्तितप्रदीपास्तमसि तत्वार्यसार्थमध्यक्षयन्ति। तत्त्व द्विधाअपौरुषेयं पौरुषेयं च। मन्त्राणां स्तुतिनिबद्धाख्यानिविनियोगग्रन्थो ब्राह्मणम्। ऋयनुः सामवेदास्त्री। अथर्व तुरीयम्। तत्रार्यवस्थितपाय ऋवः। ताः संगीतयः सामानि। अच्छान्दास्यगीतानि यजुषि। ऋचो यजूषि सामानिचाथर्वाणि इमेचत्वारौ वेदाः। इतिहासवेदधनुर्वेदौ गन्धर्वायुर्वेदावपि वोपवेदाः। वेदोपवेदात्मा सार्ववर्णिक पञ्चमो नाट्यवेदः इति द्रौहिणिः।
- (૨) પુરા પુત્રીયન્તી સરસ્વતી તુષારગિરૌ તપસ્યામાસ પ્રીતેન મનસા તાં વિરિશ્ચઃ પ્રોવાવ – ‘પુત્રં તે સૃજામિં। અથૈષા કાવ્યપુરુષં સુષુવે। સોડમ્યુત્થાય સંપાદોપગ્રહં છન્દસ્વર્તી વાવમુદવીવરત્।
યદેતદ્વાઙ્મયં વિશ્વમર્થમૂર્ત્યા વિવર્તતે।
સોડસ્મિ કાવ્યપુમાનમ્બ પાદૌ વન્દેયતાવકૌ॥
- (૩) કાવ્યકર્મણિ કવેઃ સમાધિઃ પરં વ્યાપ્રિયતે ઇતિ શ્યામદેવઃ। મનસ એકાગ્રતા સમાધિઃ। સમાહિતં ચિત્તમર્થાન્પશ્યતિ। ઉક્તધ્વઃ -
સારસવતં કિમપિ તત્સુમહારહસ્યં
યદગૌચરં ચ વિદ્રુષાં નપુજૈ કસેવ્યમ્।
તતિસધ્યે પરમયં પરમોડમ્યુપાયો
યચ્ચેતસો વિદિતવેદ્યવિધેઃ સમાધિઃ॥
- (૪) શ્રુતિશ્ચ સ્મૃતિઃ ઇતિહાસઃ પુરાણં પ્રમાણવિદયા સમયવિદયા, રાજસિદ્ધાન્તત્રયી,લોકો, વિરચના, પ્રકીર્ણકં ચ કાવ્યાર્થાનાં દ્વાદશ યોનયઃ ઇત્યાચાર્યાઃ। ઉચિતસંયોગેન, યોક્તસંયોગેન, ઉત્પાદ્રસંયોગેન, સંયોગવિકારેણ ચ સહષોડશં ઇતિ યાયાવરીયઃ।
- પ્રશ્ન-૨ નીચેનામાંથી કોઈપણ બે વિધાનોની સ્પષ્ટ સમજૂતિ આપો. (૧૪)
- Q.2 Explain any two statements clearly: (14)
- (૧) નિર્માય નૂતનમુદાહરણાનુરૂપં કાવ્યં મયાત્ર નિહિતં ન પરસ્ય કિંવિત્।
- (૨) યત્ર વ્યઙ્ગ્યમપ્રધાનમેવ સચ્ચમત્કારકારણં તદ્દિદ્વિતીયમ્।
- (૩) અનુચિતવિભાવાલમ્બનત્વં રસાભાસત્વમ્।
- (૪) ભાવસ્ય પ્રાગુક્તસ્વરૂપસ્ય શાન્તિર્નાશઃ। સ સહદ્રદયચમત્કારિત્વાત્।
- પ્રશ્ન-૩ રાજશેખરનું ‘કાવ્યહેતુ’ વિષયક દ્રષ્ટિબિંદુ અન્ય આચાર્યોથી સર્વથા ભિન્ન છે – આ વિધાનની ચર્ચા કરો. (૧૪)
- Q.3 "Rajashekhar's view about 'काव्यहेतु' is completely different from that of others" – Discuss (14)
- this statement.
- પ્રશ્ન-૪ જગન્નાથે આપેલા કાવ્યવક્ષણને સવિસ્તર સમજાવો. (૧૪)
- Q.4 Explain fully the definition of કાવ્ય as given by Jagannatha. (14)
- પ્રશ્ન-૫ નીચેનામાંથી કોઈપણ બે ટૂંકનોંધ લખો: (૧૪)
- Q.5 Write notes on any two : (14)
- (૧) પ્રતિભા – રાજશેખરદ્રષ્ટ્યા।
- (૨) કાવ્યપાકઃ।
- (૩) જગન્નાથસ્ય રસવિચારઃ।
- (૪) જગન્નાથસ્ય ભાવધ્વનિઃ।